

CYNNWYS

Cwblhau eich Tudalennau Cyflogaeth	EN1
Rheolau cyffredinol ar drethu incwm cyflogaeth	EN1
Rheol arbennig	EN2
Taliadau Atodlen E tybiedig	EN2
Taliadau arian	EN2
Manylion y cyflogwr	EN3
Incwm o gyflogaeth	EN3
Arian	EN3
Buddiannau a threuliau	EN3
• Asedion a drosglwyddwyd a thaliadau a wnaed ar eich rhan	EN4
• Talebau, cardiau credyd a thocynnau	EN4
• Llety	EN4
• Lwfans milltiroedd eich cludiant eich hun	EN4
• Buddiannau car a thanwydd car	EN4
• Faniau	EN4
• Benthyciadau di-log a llog isel	EN5
• Yswiriant meddygol neu ddeintyddol preifat	EN5
• Buddiannau eraill	EN5
• Taliadau treuliau a dderbyniwyd a thaliadau mantoli	EN6
Cyfundaliadau a thaliadau iawndal neu fuddiannau gan gynnwys taliadau a buddiannau o'r fath gan gyn gyflogwr	EN6
Enillion tramor nad ydynt yn drethadwy yn y DG yn y flwyddyn a ddaeth i ben 5 Ebrill 2001	EN6
Treuliau a dalwyd gennych wrth gyflawni eich swydd	EN6
• Costau teithio a chynhaliaeth	EN7
• Didyniadau sefydlog ar gyfer treuliau	EN8
• Ffioedd proffesiynol a thanysgrifiadau	EN8
• Treuliau eraill a lwfansau cyfalaf	EN8
• Teithio rhwng y cartref a gweithle parhaol	EN8
Didyniad Enillion Tramor	EN8
Treth dramor na wnaed cais am ryddhad credyd treth amdani	EN8
Benthyciadau Myfyrwyr	EN8
Benthyciadau Myfyrwyr a ad-dalwyd trwy ddiyniad gan y cyflogwr	EN8

TAFLENNI CYMORTH A THAFLENNI

Mae Tafleenni Cymorth a thafleenni sy'n rhoi gwybodaeth fanylach am rai rheolau treth ar gyfer cyflogaeth ar gael o'r Llinell Archebu.

- IR125: Defnyddio eich car neu eich beic modur eich hun ar gyfer gwaith
- IR134: Income Tax and National Insurance Contributions relocation packages
- IR136: Income Tax and company vans - a guide for employees and employers
- IR145: Low-interest loans provided by employers
- IR161: Rhyddhad treth ar gyfer teithiau busnes cyflogaeth
- IR175: Supplying services through a limited company or partnership
- IR201: Vouchers, credit cards and tokens

- IR202: Living accommodation
- IR203: Car benefits and car fuel benefits
- IR204: Lump sums and compensation payments
- IR205: Foreign Earnings Deductions for Seafarers
- IR206: Capital allowances for employees and office holders
- IR207: Non-taxable payments or benefits for employees
- IR208: Payslips and coding notices
- IR210: Assets provided for private use
- IR211: Employment - residence and domicile issues
- IR212: Tax equalisation
- IR213: Payments in kind - assets transferred
- Llyfryn 480: Treuliau a Buddiannau - Canllaw Treth

Cwblhau eich Tudalennau Cyflogaeth

Defnyddir y gair 'cyflogaeth' yn y Nodiadau hyn i gynnwys swyddi cyfarwyddwyr, swyddi, a phenodiadau asiantaeth yn ogystal â threfniadau gweithwyr syml. Mae 'P11D' yn golygu P11D, P9D neu wybodaeth gyfatebol.

Cofiwch, er bod eich cyflogwr wedi rhoi ffigurau i chi, **chi sy'n gyfrifol** am yr hyn a rowch ar y Tudalennau Cyflogaeth.

Casglwch y deunydd sydd ei angen arnoch, fel:

- eich tystysgrif o gyflog a threth (P60) ac unrhyw dystysgrif gadael (P45(rhan 1A)) gan eich cyflogwr sy'n dangos manylion cyflog a threth
- eich Hysbysiadau o Godau (P2) ar gyfer 2000-2001 a 2001-2002
- P11D gan eich cyflogwr yn rhoi manylion unrhyw fuddiannau a threuliau a dderbynioc
- manylion unrhyw dreuliau busnes a dalwyd gennych.

Os mai un gyflogaeth oedd gennych yn ystod y flwyddyn

Bydd eich P60 yn dangos cyfanswm y cyflog a threth. Mae'n rhaid i'ch cyflogwr roi P60 i chi erbyn 31 Mai 2001 os didynnwyd treth o'ch cyflog yn ystod y flwyddyn.

Os cawsoch fwy nag un gyflogaeth yn ystod y flwyddyn

Ar yr amod eich bod yn gyflogedig ar 5 Ebrill 2001 a chafodd treth ei didynnu o'ch cyflog yn ystod y flwyddyn yn diwedd 5 Ebrill 2001, bydd eich cyflogwr yn rhoi P60 i chi erbyn 31 Mai 2001. Bydd eich P60 yn dangos cyfanswm y cyflog a'r dreth yn y gyflogaeth honno a gall ddangos cyfanswm y cyflog a'r dreth mewn blwyddyn.

Os ydych wedi newid cyflogaeth yn ystod y flwyddyn ac nid yw'r manylion cyflog a threth ar eich P60 o'ch cyflogaeth flaenorol, neu os oedd mwy nag un gyflogaeth flaenorol, bydd angen i chi gael manylion cyfanswm y cyflog a'r dreth ar gyfer pob cyflogaeth. Gallwch gael y rhain o'ch slipiau cyflog blaenorol (neu o Ran 1A o'r P45 a roddwyd i chi wrth adael pob swydd).

Os nad oes gennych P60 bydd angen i chi gael yr holl fanylion o'ch slipiau cyflog neu P45.

Cwblhewch gopi ar wahân o'r Tudalennau Cyflogaeth ar gyfer pob cyflogaeth rydych wedi derbyn unrhyw incwm ohoni. Gofynnwch i'r Llinell Archebu am gopiau ychwanegol, neu gallwch ddefnyddio llungopiau. Rhwng eich enw a'ch cyfeirnod treth ar unrhyw llungopiau.

Rheolau cyffredinol ar drethu incwm cyflogaeth

Dylech gynnwys yr holl incwm a dderbyniwyd (neu a gafodd ei drin fel incwm a dderbyniwyd) yn ystod y flwyddyn.

Mae'r ffordd y dylai eich incwm gael ei ddatgan yn dibynnu ar p'un a oeddech yn gyfarwyddwr ai peidio yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 5 Ebrill 2001.

Os nad oeddech yn gyfarwyddwr

Mae'n rhaid i'r symiau a nodwch ym mlychau 1.8 i 1.10 gynnwys yr holl incwm a dderbynioc yn y flwyddyn dreth 2000-2001 fel cyflogai hyd yn oed os oeddech wedi ei ennill mewn blwyddyn dreth gynharach, neu os cawsoch eich talu am waith nad yw wedi ei wneud eto.

Cewch eich trin fel petaech wedi derbyn yr incwm hwn ar y cynharaf:

- o'r dyddiad pan wnaed y taliad, neu'r taliad ar gyfrif, **neu**
- o'r dyddiad y cawsoch yr hawl i gael eich talu.

Mae hyn yn wir hyd yn oed os na cawsoch eich talu tan yn ddiweddarach, neu os na dderbynioc unrhyw daliad mewn gwirionedd am eich bod wedi trefnu i'r swm oedd yn ddyledus i chi gael ei gymhwyso mewn rhyw ffordd arall.

Os oeddech yn gyfarwyddwr

Dylech gynnwys yr holl incwm a dderbyniwyd (neu a gafodd ei drin fel incwm a dderbyniwyd) yn ystod y flwyddyn.

Mae'n rhaid i'r symiau a nodwch ym mlychau 1.8 i 1.10 gynnwys yr holl incwm a dderbynioc yn 2000-2001 gan gwmni roeddech yn gyfarwyddwr arno (gan gynnwys y symiau a dderbynioc fel cyflogai), hyd yn oed os oeddech wedi eu hennill mewn blwyddyn dreth gynharach, neu os ydych wedi cael eich talu am waith nad yw wedi cael ei wneud eto. Dylech hefyd gynnwys unrhyw symiau a oedd yn ddyledus i chi ond sydd wedi cael eu cymhwyso, drwy drefniant, mewn rhyw ffordd arall.

Dylech drin incwm fel incwm a dderbyniwyd ar y cynharaf:

- o'r dyddiad pan wnaed y taliad neu pan wnaed y taliad ar gyfrif, **neu**
- o'r dyddiad y daeth hawl gennyh i gael eich talu hyd yn oed os na cawsoch eich talu tan yn ddiweddarach, **neu**
- o'r dyddiad y daeth hawl gennyh i gael taliad ar gyfrif, **neu**
- o'r dyddiad y cafodd symiau eu credydu i chi yng nghyfrifon neu gofnodion y cwmni, hyd yn oed os nad oeddech yn gallu codi arian ar y pryd, **neu**
- o'r dyddiad y penderfynwyd ar eich enillion ar gyfer cyfnod penodol, oni bai ei fod cyn i'r cyfnod hwnnw ddod i ben. Yn yr achos hwn cewch eich trin fel petaech wedi derbyn yr enillion ar ddiwrnod olaf y cyfnod y mae'r enillion yn cyfeirio ato.

■ Rheolau arbennig**Taliad Atodlen E tybiedig**

Os ydych yn darparu gwasanaethau i gleientau trwy gwmni neu bartneriaeth, efallai y cawsoch eich trin fel petaech wedi derbyn taliad Atodlen E tybiedig. Bydd y rheolau ddim ond yn gymwys os oeddech yn gyflogai i'ch cleient, oni bai am fodolaeth eich cwmni neu'ch partneriaeth. Caiff y taliad tybiedig ei drin fel incwm y gyflogaeth gyda'r cwmni neu'r bartneriaeth. Dylid ei gynnwys yn y ffigur i'w rhoi ym mlwch 1.8. Os derbyniwch unrhyw incwm arall o gyflogaeth gyda'r un cwmni neu bartneriaeth dylech gofnodi'r swm llawn, gan gynnwys y taliad tybiedig. Dylid cynnwys treth TWE ar y taliad tybiedig yn y ffigur i'w rhoi ym mlwch 1.11.

Gofynnwch i'r Llinell Archebu am daflen IR175 Supplying services through a limited company or partnership.

Heb fod yn preswyllo neu'n preswyllo fel arfer

Darllenwch y nodyn ar gyfer blwch 1.31 ar dudalen EN6 os:

- nad oeddech yn preswyllo neu'n preswyllo fel arfer yn y DG yn y flwyddyn a ddaeth i ben 5 Ebrill 2000 neu mewn blwyddyn gynharach, ac os derbynioc daliad yn y flwyddyn a ddaeth i ben 5 Ebrill 2001 ar gyfer cyflogaeth a ddaeth i ben yn y flwyddyn gynharach honno, **neu**
- na fyddwch yn preswyllo neu'n preswyllo fel arfer yn y DG yn y flwyddyn sy'n cychwyn 6 Ebrill 2001 ac os ydych wedi derbyn taliad yn y flwyddyn a ddaeth i ben 5 Ebrill 2001 ar gyfer cyflogaeth a fydd yn dechrau mewn blwyddyn ddiweddarach.

Gofynnwch i'r Llinell Archebu am y Tudalennau Di-breswyl ac am *Daflen Gymorth IR211: Employment - residence and domicile issues*. Bydd y rhain yn dweud wrthych pa ffigur, os o gwbl, i'w roi ym mlwch 1.31 a sut i ymdrin â'r taliadau a dderbynioc.

Taliadau arian

Mae'n rhaid i chi nodi ym mlychau 1.8 i 1.10 y swm **cyn** didynnu unrhyw dreuliau rydych am wneud cais amdanynt.

Dylech gynnwys:

- cyflogau, ffioedd, comisiynau, arian goramser, bonws, a thaliadau cytundebol eraill ar gyfer gwasanaethau
- unrhyw daliad ATodlen E tybiedig yr ystyrir i chi ei dderbyn
- taliadau gan drydydd parti lle y gwneir y taliad fel gwobr am wasanaethau a roddir yn y gyflogaeth. Mae enghreifftiau yn cynnwys pob cildwrn a dderbyniwyd
- taliadau gwirfoddol a rhoddion a wnaed gan eich cyflogwr neu gan drydydd parti, pan ddaw'r taliad i chi drwy rinwedd eich cyflogaeth. Nid yw rhai rhoddion a roddir i chi i nodi rhyw ddigwyddiad personol, megis priodas, yn drethadwy. Gweler *Taflen Gymorth IR207: Non taxable payments and benefits* am fwy o fanylion
- taliadau a wnaed gan eich cyflogwr neu drydydd parti fel cymhelldal ('taliadau croeso') i ymgymryd â chyflogaeth
- taliadau nad ydynt yn uniongyrchol ar gyfer gwasanaethau a gyflawnwyd ond sydd â chysylltiad uniongyrchol â'ch cyflogaeth. Er enghraifft, taliad a wnaed yn unswydd i gydnabod newidiadau yn eich amodau gwasanaeth neu gyflogaeth
- taliadau a wnaed mewn cyfandaliad, yn hytrach na mewn symiau wythnosol neu fisol, ac a delir naill ai yn lle incwm hawl i gyflogaeth, neu a delir fel anogaeth i barhau mewn cyflogaeth
- swm gros unrhyw wobwr anogaeth a dderbyniwyd ac a ddangosir ar ffurflen P443 (dylech gynnwys unrhyw dreth y cyfrifwyd amdani ym mlwch 1.11)
- tâl salwch
- tâl salwch statudol a thâl mamolaeth statudol, a dalwyd gan eich cyflogwr
- taliad ar gyfer dyletswyddau a gyflawnwyd tra'n gweithio i asiantaeth
- taliadau o symiau gan ymddiriedolwyr cynllun rhannu elw a gymeradwywyd
- incwm o gynlluniau cydnabyddiaeth a ohiriwyd
- taliadau a gewch am gytuno i gyfyngu ar eich gweithgareddau, er enghraifft, drwy gytuno i beidio â chystadlu gyda busnes eich cyn gyflogwr
- benthyciad sy'n cael ei ddileu neu ei ganslo gan eich cyflogwr, neu unrhyw berson arall, yn ystod y flwyddyn, os cawsoch y benthyciad ar sail eich cyflogaeth, neu os digwyddodd y dileu neu'r canslo am eich bod wedi bodloni neu wedi cwblhau rhyw amod o ran cyflogaeth.

Peidiwch â chynnwys:

- buddiannau a thaliadau treuliau a dderbyniwyd - mae'r rhain yn mynd ym mlychau 1.12 i 1.23
- cyfrandaliadau a dalwyd mewn cysylltiad â therfynu cyflogaeth, ymddeoliad neu farwolaeth - nodwch y rhain ym mlychau 1.27 i 1.29
- tâl salwch statudol a thâl mamolaeth statudol a dalwyd gan yr Adran Nawdd Cymdeithasol - mae'r rhain yn mynd ym mlwch 11.7 ar dudalen 4 o'ch Ffurflen Dreth
- manylion am unrhyw Gredyd Treth i Deuluoedd sy'n Gweithio (WFTC) neu Gredyd Treth i Berson Anabl (DPTC) a ddangosir ar eich P60 ar unrhyw ran o'r Tudalennau Cyflogaeth
- cyfrandaliadau neu fuddiannau mewn cyfranddaliadau a dderbyniwch am ddim neu'n rhad, oni bai bod TWE wedi cael ei weithredu - mae'r rhain yn mynd yn y Tudalennau Cynlluniau Cyfranddaliadau
- symiau a dderbyniwyd am drosglwyddo, canslo, rhyddhau, neu mewn cysylltiad â pheidio ag ymarfer, opsiynau cyfranddaliadau oni bai bod TWE wedi'i weithredu - mae'r rhain yn mynd yn y Tudalennau Cynlluniau Cyfranddaliadau.

Cofiwch nid oes angen i ni wybod dim am:

- roddion a wneir i gynllun rhoi trwy'r gyflogres
 - rhyddhad cyflog sy'n gysylltiedig ag elw a gyfrifir gan eich cyflogwr yn y DG wrth weithio allan eich cyflog at ddibenion treth
 - cyfraniadau a delir i gynllun pensiwn eich cyflogwr.
- Peidiwch â rhoi'r rhain unrhyw le yn eich Ffurflen Dreth.

Manylion y cyflogwr

blwch 1.1 a blwch 1.2 Nodwch eich cyfeirnod TWE ac enw eich cyflogwr (a ddangosir ar eich P60 neu Ran 1A o bob P45).

blwch 1.3 Rhowch y dyddiad y dechreuodd eich cyflogaeth, os oedd hyn rhwng 6 Ebrill 2000 a 5 Ebrill 2001.

blwch 1.4 Rhowch y dyddiad y daeth eich cyflogaeth i ben, os oedd hyn rhwng 6 Ebrill 2000 a 5 Ebrill 2001 (fe gewch hyn o Ran 1A o bob P45).

blwch 1.5 Rhowch gyfeiriad eich cyflogwr.

blwch 1.6 Ticiwch y blwch hwn os oedd y gyflogaeth hon fel cyfarwyddwr.

blwch 1.7 Ticiwch y blwch hwn os oedd y gyflogaeth hon fel cyfarwyddwr cwmni caeedig. Yn fras, cwmni caeedig yw cwmni a reolir gan:

- bump neu lai o gyfranogwyr, **neu**
 - unrhyw nifer o gyfranogwyr sy'n gyfarwyddwyr.
- 'Cyfranogwyr' yw pobl sydd â chyfran neu fudd yn incwm neu gyfalaf y cwmni, fel y cyfranddalwyr a rhai credydwyr benthyciadau. Os oes unrhyw amheuaeth gennych a ydych yn gyfarwyddwr cwmni caeedig, gofynnwch i'ch Swyddfa Cyllid y Wlad neu ymgynghorydd treth am arweiniad.

Incwm o gyflogaeth

■ Arian

Mae'n rhaid i chi nodi yn y blychau priodol, eich cyflog, unrhyw gildwrn ac unrhyw arian arall a dderbynioc o'ch cyflogaeth. Esbonnir rhai o'r eitemau mwy cyffredin yn yr adran 'Taliadau arian' ar dudalen EN2. Os derbynioc daliad mewn cysylltiad â'ch cyflogaeth ac os nad ydych yn siwr a ddylech ei gynnwys, gofynnwch i'ch Swyddfa Cyllid y Wlad neu ymgynghorydd treth am arweiniad.

Cofiwch, os oeddech wedi newid swydd neu os cawsoc fwy nag un gyflogaeth ar yr un adeg, yna mae'n rhaid i chi gwblhau Tudalennau Cyflogaeth ar wahân ar gyfer pob un.

blwch 1.8 Nodwch ym mlwch 1.8 eich **cyflog net ar ôl blwydd-dâl** a nodwyd ar eich P60 (neu slipiau cyflog neu P45 (Rhan 1A)) gan eich cyflogwr. Efallai y bydd angen i chi gyfeirio at rai ohonynt neu at bob un yn dibynnu ar eich amgylchiadau. Os oes unrhyw ansicrwydd gennych ynglŷn ag unrhyw ffigurau cyflogau, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR208: Payslips and coding notices*. Bydd eich P60 yn dangos ffigurau ar gyfer cyflog a threth o'r gyflogaeth a ddaliwyd gennych ar 5 Ebrill 2001. Os oedd gennych fwy nag un swydd neu os oeddech yn ddi-waith yn y flwyddyn hyd at 5 Ebrill 2001 gallai'r ffurflen hefyd gynnwys ail set o fanylion cyflog a threth ar gyfer cyflogaethau blaenorol ac unrhyw Lwfans Ceisio Gwaith a dderbynioc. Caiff y manylion ar gyfer cyflogaethau blaenorol, ac unrhyw Lwfans Ceisio Gwaith a dderbyniwyd, eu hadio at ei gilydd yn y ffigurau ar eich P60. Felly efallai y bydd angen i chi gyfeirio at gofnodion eraill (fel slipiau cyflog, P45 (Rhan 1A) neu ddatganiadau o fudd-daliadau trethadwy y Wladwriaeth) er mwyn gweithio allan:

- y ffigurau ar gyfer cyflog o'r cyflogaethau cynharach i fynd yn y Tudalennau Cyflogaeth ar wahân a gwblhewch (un set ar gyfer pob cyflogaeth), **a**
- y ffigurau ar gyfer Lwfans Ceisio Gwaith sy'n mynd ym mlwch 11.5 yn eich Ffurflen Dreth. Gwnewch yn siwr nad ydych yn cynnwys ffigurau ar gyfer Lwfans Ceisio Gwaith yn eich Tudalennau Cyflogaeth.

Os derbynioc gyfandaliad y mae'n rhaid i chi ei roi ym mlychau 1.24 i 1.29 (er enghraifft, taliad colli gwaith) a chafodd y taliad ei drethu gan eich cyn gyflogwr a'i gynnwys yn eich P.45, gwnewch yn siwr eich bod yn ei ddidynnu o'r ffigur ym mlwch 1.8.

Os ydych yn defnyddio cwmni cyfyngedig neu bartneriaeth i ddarparu eich gwasanaethau i'ch cleientau ac fe ystyrir eich bod wedi derbyn taliad Atodlen E tybiedig, dylech sicrhau eich bod yn cynnwys y taliad, ynghyd ag unrhyw incwm arall o gyflogaeth gyda'r un cwmni neu bartneriaeth, yn y ffigur i'w gynnwys ym mlwch 1.8.

blwch 1.9 Nodwch ym mlwch 1.9 unrhyw gildwrn y gallech fod wedi ei dderbyn na chafodd ei gynnwys ar eich P60 (neu slipiau cyflog neu P45 (Rhan 1A)).

blwch 1.10 Nodwch ym mlwch 1.10 unrhyw daliadau ariannol eraill na chafodd eu cynnwys ar eich P60 (neu slipiau cyflog neu P45 (Rhan 1A)).

blwch 1.11 Nodwch ym mlwch 1.11 swm unrhyw dreth a ddidynnwyd o'r symiau ym mlychau 1.8 i 1.10 a gynhwyswyd ar eich P60 (neu slipiau cyflog neu P45 (Rhan 1A)). Os ydych yn ansicr ynglŷn â ffigurau treth, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR208: Payslips and coding notices*. Peidiwch â chynnwys unrhyw dreth dramor a dalwyd yn y blwch hwn. Os didynnwyd neu os talwyd treth mewn gwlad arall, darllenwch y nodyn ar gyfer blwch 1.38 'Treth dramor'. Bydd eich P45 (Rhan 1A) neu P60 yn dangos treth a ad-dalwyd ar gyfer y gyflogaeth hon, dangoswch y swm mewn cromfachau.

Os daeth cyflogaeth i ben ac o ganlyniad derbynioc ad-daliad treth gan y Swyddfa Cyllid y Wlad neu Asiantaeth Budd-daliadau'r DSS, nodwch ym mlwch 1.11 y ffigur treth a ddidynnwyd a ddangosir ar y P45 (Rhan 1A) a drosglwyddwyd i chi pan adawsoch y gyflogaeth honno. Dylai'r ad-daliad a dderbyniwyd gael ei nodi ym mlwch 20.1 ar dudalen 7 o'ch Ffurflen Dreth. Defnyddiwch ffigur y P60 neu'r P45 ar gyfer blwch 1.11 hyd yn oed os ydych wedi gwneud addasiad ym mlwch 1.8 am fod angen i chi gwblhau blychau 1.24 i 1.29.

Os ydych wedi cynnwys taliad Atodlen E tybiedig ym mlwch 1.8, dylech gynnwys y dreth TWE, ynghyd ag unrhyw dreth arall ym mlwch 1.11.

■ Buddiannau a threuliau

Rheolau cyffredinol ar flychau 1.12 i 1.23

Mae blychau 1.12 i 1.15 yn gymwys i bawb.

Dylech eu cwblhau fel y bo'n briodol. Gweler y nodiadau ar dudalen EN4.

Mae blychau 1.16 i 1.23 ond yn gymwys i chi:

- os oeddech yn gyfarwyddwr, **neu**
- os oedd eich enillion o'ch cyflogaeth ar gyfradd o £8,500 y flwyddyn neu fwy (gan gynnwys buddiannau a threuliau).

Os yw blychau 1.16 i 1.23 yn gymwys i chi, nodwch swm trethadwy unrhyw fudd neu draul yn y blwch priodol. Gelwir swm trethadwy budd yn 'gyfwerth arian'. Bydd hwn ar y P11D, y dylai'ch cyflogwr fod wedi ei roi i chi (gweler isod).

Cofiwch, gall y buddiannau a gewch gynnwys:

- benthyciadau di-log neu log isel a ddarperir i aelodau'r teulu, **ac**
- unrhyw fuddiannau eraill, a ddarperir i aelodau eich teulu neu'ch cartref.

Dim ond y symiau nad ydych wedi'u cynnwys rywle arall y dylech eu nodi ym mlychau 1.16 i 1.23.

Mae gan rai o'r termau a ddefnyddir uchod ystyr arbennig at ddibenion treth. Er enghraifft, 'ar gyfradd o £8,500 y flwyddyn neu fwy', 'aelodau'r teulu', 'aelodau o'ch teulu neu'ch cartref', a 'chyfarwyddwr'. Mae gwybodaeth fanylach am y termau hyn ar gael yn llyfryn 480, *Treuliau a Buddiannau - Canllaw Treth* sydd ar gael o'r Llinell Archebu. Mae'r nodiadau hyn yn cynnwys help arall ar fuddiannau a threuliau.

Ffurflen P11D

Mae'n rhaid i'ch cyflogwr anfon y manylion canlynol at Gyllid y Wlad:

- pob buddiant trethadwy a ddarperir i chi oherwydd eich cyflogaeth, **a**
- threuliau trethadwy a dalwyd i chi.

Darperir y manylion ar y P11D. Mae'n rhaid i'ch cyflogwr roi copi o'r ffurflen hon i chi (neu'r wybodaeth sydd ynddi) erbyn 6 Gorffennaf 2001. Cofiwch hefyd, er bod eich cyflogwr wedi rhoi'r ffigurau hyn i chi, chi sy'n gyfrifol am yr hyn a nodwch ar eich Tudalennau Cyflogaeth.

Ni fydd y manylion a gewch yn cynnwys unrhyw eitemau y mae gan eich cyflogwr **oddefeb** amdanynt neu unrhyw eitemau y mae eich cyflogwr yn gwneud **cytundeb setliad TWE** ar eu cyfer. Nid oes angen i chi ddweud wrth Gyllid y Wlad am yr eitemau hyn.

Mae **goddefeb** yn drefniant y gallai eich cyflogwr fod wedi ei wneud gyda'r Swyddfa Cyllid y Wlad. Mae'n eich arbed chi rhag cynnwys taliad budd neu dreuliau a dderbyniwyd oddi wrth eich cyflogwr fel incwm ac yna yn eich arbed rhag gorfod gwneud cais cyfatebol ar gyfer y treuliau caniatol a dalwyd gennych.

Mae **cytundeb setliad TWE** yn drefniant lle y gall eich cyflogwr setlo eich rhwymedigaeth Treth Incwm ar fân fuddiannau mewn dda ac mewn taliadau treuliau.

Os oes unrhyw amheuaeth gennych a yw unrhyw oddefeb neu gytundeb setliad TWE yn gymwys i chi, efallai y gallai eich cyflogwr helpu.

Efallai y gwelwch hefyd nad yw'r manylion a gewch gan eich cyflogwr yn cynnwys rhai eitemau y credwch y byddai angen eu datgan fel buddiannau. Mae'n debyg mai'r rheswm am hyn yw bod yr eitemau yn rhydd o dreth naill ai yn ôl y gyfraith, neu drwy rinwedd consesiwn all-statudol. Os oes unrhyw amheuaeth gennych ynglŷn ag unrhyw eitemau gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR207: Non-taxable payments or benefits for employees*.

- Asedion a drosglwyddwyd a thaliadau a wnaed ar eich rhan

blwch 1.12

Mae'r taliadau a'r taliadau mewn da y dylech eu nodi ym mlwch 1.12 yn disgyn i ddau gategori yn fras.

Asedion a drosglwyddwyd gan gyflogwr

Os bydd cyflogwr yn rhoi rhywbeth i chi, fel set deledu, y gellir ei werthu, dylech gynnwys y swm y gellir ei werthu amdano, (hynny yw, ei werth yn ail law) p'un a ydych yn gwerthu'r eitem a dderbynioc mewn gwirionedd ai peidio.

Os oeddech yn gyfarwyddwr neu os oedd eich enillion o'ch cyflogaeth ar gyfradd o £8,500 neu fwy y flwyddyn (yn cynnwys buddiannau a threuliau) gallai'r gwerth i'w ddefnyddio fel taliad mewn da fod yn fwy na'i werth ail law. Enghraifft o hyn fyddai eich cyflogwr yn rhoi neu'n gwerthu eitem nas defnyddiwyd o'r stoc i chi. Os felly, dylai'r ffigur ar eich P11D fod y mwyaf o gost yr eitem i'ch cyflogwr a'i werth ail law, minws yn y naill achos neu'r llall y swm (os o gwbl) a dalwyd gennych amdani. Rhowch y ffigur (uwch) hwn ym mlwch 1.12. Am fwy o wybodaeth ar achosion eithriadol eraill lle y gall y ffigur P11D fod yn uwch na'r gwerth ail law gweler *Taflen Gymorth IR213: Payments in kind*, sydd ar gael o'r Llinell Archebu.

Mae unrhyw beth (heblaw car, yr ymdriniwyd ag ef ym mlychau 1.16 a 1.17) y gallwch roi'r gorau iddo ar unwaith neu ar fyr rybudd yn gyfnewid am gyflog arian uwch hefyd yn daliad mewn da (er enghraifft, bwyd a llety), a dylech nodi'r cyfwerth arian ym mlwch 1.12 fel taliad mewn da. Os yw'n bosibl rhoi'r gorau i lety, mae *Taflen Gymorth IR202: Living accommodation* yn esbonio sut i gyfrifo'r ffigur i'w nodi ym mlwch 1.12.

Taliad a wnaed ar eich rhan gan y cyflogwr

Gallai eich cyflogwr dalu taliad y dylech ei dalu ar eich rhan. Dylai hwn gael ei ddangos ar eich P11D. Er enghraifft:

- eich rhent yn uniongyrchol i'ch landlord
- eich bil cerdyn credyd personol yn uniongyrchol i'r cwmni cardiau credyd
- eich treth.

Nodwch unrhyw daliadau o'r math hyn ym mlwch 1.12.

Treth TWE a dalwyd gan gyflogwr, na chaiff ei dwyn mewn gwirionedd gennych chi

Os ydych yn derbyn tâl ar ffurf nad yw'n arian parod, neu gan gyfryngwr, gallai eich cyflogwr dalu treth o dan TWE ar eich rhan. Os bydd y dreth o dan TWE yn fwy nag unrhyw daliad ariannol sy'n ddyledus i chi am y cyfnod talu hwnnw, ni all eich cyflogwr ddidynnu'r holl dreth sy'n ddyledus ar yr eitemau anariannol o'ch cyflog. Os bydd hyn yn digwydd, ac os nad ydych yn rhoi cyfrif am y dreth TWE i'ch cyflogwr o fewn 30 diwrnod o dderbyn y cyflog, dylech gynnwys swm y dreth a dalwyd gan eich cyflogwr ym mlwch 1.12. Mae'r ffigur ar gael ar y P11D.

- Talebau, cardiau credyd a thocynnau

blwch 1.13

Mae eich incwm o gyflogaeth yn cynnwys gwerth:

- unrhyw dalebau, ac
- unrhyw nwyddau neu wasanaethau a gafwyd gyda cherdyn credyd neu docyn credyd,

rydych chi (neu eich teulu neu eich cartref) yn ei gael oherwydd eich cyflogaeth. Dylai eich cyflogwr fod wedi rhoi ffigur i chi ar gyfer y gwerth. Os ydych am wirio'r ffigurau neu eu gweithio allan eich hun, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR201: Vouchers, credit cards and tokens*. Mae hon yn dweud wrthyhch pa dalebau nad ydynt yn drethadwy.

Os defnyddioch y talebau neu'r cerdyn credyd i dalu unrhyw dreuliau yn eich swydd, nodwch ym mlwch 1.13 y gwerth cyn unrhyw ddiidyniad a gwnewch gais am ddiidyniad ar gyfer treuliau caniatool yn y blwch priodol (1.32 i 1.35) ar ôl darllen y nodiadau ar y blychau hynny.

- Llety

blwch 1.14

Nodwch ym mlwch 1.14 werth unrhyw lety y cewch chi (neu eich teulu neu eich cartref) oherwydd eich cyflogaeth. Dylai eich cyflogwr fod wedi rhoi ffigur i chi am hyn. Os ydych am ei wirio, neu os ydych am fwy o wybodaeth, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR202: Living accommodation*. Mae'r *Daflen Gymorth* yn dweud wrthyhch hefyd pan fydd llety a ddarperir gan eich cyflogwr yn rhydd o dreth a sut i wneud cais am ddiidyniad os caiff rhan o'r llety ei ddefnyddio at ddibenion busnes yn unig.

- Lwfans milltiroedd - eich cludiant eich hun

blwch 1.15

Os yw eich cyflogwr yn talu lwfans i chi ar gyfer defnyddio eich car, beic modur neu eich beic eich hun ar gyfer teithiau busnes, gall y swm a dderbyniwch fod yn fwy na swm y rhyddhad treth y gallwch wneud cais amdano. Mae'r swm ychwanegol yn elw trethadwy - nodwch hyn ym mlwch 1.15. Os bydd y swm a gewch yn llai na swm y rhyddhad treth, gellir nodi'r swm ychwanegol ym mlwch 1.32. Mae'r nodiadau ar flwch 1.32 (ar dudalen EN7) yn dweud wrthyhch sut i gyfrifo swm y rhyddhad treth y gallwch ei wrthbwysio yn erbyn lwfans milltiroedd.

Efallai y bydd gan eich cyflogwr drefniant gyda'r Swyddfa Cyllid y Wlad o'r enw Cynllun Car Elw Sefydlog. Os felly, gall eich cyflogwr roi naill ai:

- manylion y ffigur elw i chi i'w nodi ym mlwch 1.15 **neu**
- fanylion am swm y lwfans milltiroedd a dalwyd i chi yn ystod y flwyddyn a nifer y milltiroedd busnes y gwnaed y taliadau ar eu cyfer.

Mae mwy o wybodaeth am y cynlluniau hyn, ac am dreuliau car, yn nhablen *IR125: Defnyddio eich car neu eich beic modur eich hun ar gyfer gwaith*, sydd ar gael o'r Llinell Archebu.

- Buddiannau car a thanwydd car

blychau 1.16 a 1.17

Nodwch ym mlwch 1.16 gyfwerth arian y ceir sydd ar gael i chi (neu i aelodau o'ch teulu neu'ch cartref) at ddefnydd preifat. Dylai eich cyflogwr roi ffigur i chi. Gwnewch yn siwr y caiff ei addasu i adlewyrchu milltiroedd busnes. Fe gewch y ffigur hefyd am fuddiant y tanwydd a ddarperir ar gyfer teithio preifat mewn car sydd ar gael i chi. Nodwch hyn ym mlwch 1.17.

Os ydych am wirio ffigurau eich cyflogwr, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth: IR203 Car benefits and car fuel benefits*.

Os ydych yn defnyddio eich car preifat eich hun ar gyfer teithio wrth gyflawni eich dyletswyddau neu i weithle dros dro y mae'n rhaid i chi ei fynychu er mwyn cyflawni eich dyletswyddau, gweler y nodiadau ar flychau 1.15 a 1.32.

Nodwch ym mlwch 1.22 y buddiant am unrhyw yrrwr personol a ddarparwyd oherwydd eich cyflogaeth.

- Faniau

blwch 1.18

Nodwch ym mlwch 1.18 gyfanswm cyfwerth arian yr holl faniau a oedd ar gael i chi at ddefnydd preifat. Dylai eich cyflogwr fod wedi rhoi manylion i chi. Os mai dim ond un fan oedd gennych ac os oedd ar gael i chi yn unig drwy'r flwyddyn, y cyfwerth arian yw:

- £500 os cafodd ei chofrestru gyntaf ar neu ar ôl 6 Ebrill 1997, **neu**
- £350 fel arall,

wedi ei ostwng yn y naill achos a'r llall gan unrhyw daliad y mae'n rhaid i chi ei wneud fel amod gallu ei ddefnyddio'n breifat.

Os cafodd y fan ei darparu gyntaf i chi yn unig ran o'r ffordd drwy'r flwyddyn dreth, neu os peidiodd â chael ei darparu i chi yn unig cyn diwedd y flwyddyn dreth, caiff y tâl safonol ei ostwng yn gyfatebol. Er enghraifft, os mai chi yn unig oedd yn defnyddio'r fan am chwe mis olaf y flwyddyn, bydd eich bil treth am ei defnyddio yn seiliedig ar hanner y tâl safonol.

Am fwy o wybodaeth am drethu faniau a rennir gydag eraill, neu am drethu faniau cwmni yn gyffredinol, gofynnwch i'r Llinell Archebu am daflen IR136: *Income Tax and company vans - a guide for employees and employers.*

- Benthyciadau di-log a llog isel

blwch 1.19

Nodwch ym mlwch 1.19 gyfwerth arian unrhyw fenthyciad di-log neu log isel. Dylai eich cyflogwr fod wedi rhoi ffigur i chi am hyn. Os ydych am wirio hyn, neu os bydd angen mwy o wybodaeth arnoch, gofynnwch i'r Llinell Archebu am daflen IR145: *Low-interest loans provided by employers.*

- Yswiriant meddygol neu ddeintyddol preifat

blwch 1.21

Nodwch ym mlwch 1.21 gyfanswm cyfwerth arian unrhyw yswiriant iechyd meddygol preifat neu yswiriant iechyd arall a gewch oherwydd eich cyflogaeth. Dylai eich cyflogwr fod wedi rhoi manylion i chi. Yn gyffredinol bydd hwn yn golygu faint y costiodd y buddiant i'r person a'i ddarparodd i chi (minws unrhyw swm a dalwyd gennych i'r person hwnnw).

- Buddiannau eraill

blwch 1.22

Y buddiannau y sonnir amdanynt ym mlychau 1.12 i 1.21 yw'r rhai mwyaf cyffredin. Nodwch ym mlwch 1.22 gyfanswm cyfwerth arian unrhyw fuddiannau o'ch cyflogwr nas cynhwyswyd rywle arall. Bydd y Daflen Waith yn y golofn nesaf yn eich helpu i bennu'r cyfanswm.

Os yw eich cyflogwr wedi gwneud taliadau ar eich rhan i gynllun budd-daliadau ymdeol nas cymeradwywyd, neu os ydych wedi derbyn taliadau gan gynllun budd-daliadau ymdeol nas cymeradwywyd, peidiwch â nodi'r rhain ym mlwch 1.22. Gweler y nodiadau ar flychau 1.24 i 1.29 ar dudalen EN6.

Cyfwerth arian buddiannau eraill

Pennir cyfwerth arian mewn sawl ffordd, yn ôl y math o fudd.

Asedion (heblaw tir, ceir, faniau a ffonau symudol) a ddarperir at ddefnydd preifat. Pan fydd yr ased wedi bod ar gael drwy'r flwyddyn, bydd y cyfwerth arian fel arfer yn seiliedig ar:

- 20% o'i werth ar yr farchnad pan gafodd ei ddefnyddio gyntaf i ddarparu buddiant, **ynghyd â**
- treuliau (heblaw cost ei gaffael) a fyddai wedi cael eu talu oni bai am ddarpariaeth y budd.

Ond os yw'r cyfanswm hwnnw yn cynrychioli buddiannau a ddarparwyd ar gyfer mwy nag un gweithiwr, bydd y cyfwerth arian ar gyfer pob un yn seiliedig ar gyfran o'r cyfanswm. Caiff y cyfwerth arian ei ostwng gan unrhyw swm a sicrhawyd i'r darparwr yn gyfnewid am y buddiant. Am fwy o wybodaeth, gofynnwch i'ch Swyddfa Cyllid y Wlad neu ymgynghorydd treth.

Treth incwm a dalwyd ond nas didynnwyd (ar gyfer cyfarwyddwyr yn unig). Y buddiant yw swm y dreth a dalwyd.

Pob buddiant arall. Y cyfwerth arian yn gyffredinol fydd yr hyn a gostiodd y buddiant i'r person a ddarparodd y buddiant (minws unrhyw swm a sicrhawyd i'r person hwnnw). Ond os yw'r swm yn cynrychioli buddiannau a ddarparwyd i fwy nag un gweithiwr, bydd y cyfwerth arian ar gyfer pob un yn seiliedig ar gyfran gywir o'r swm cyfan. Am fwy o wybodaeth gweler Llyfryn 480, *Treuliau a Buddiannau - Canllaw Treth* sydd ar gael o'r Llinell Archebu.

Rhai buddiannau cyfranddaliadau

Caiff rhai buddiannau o ran cyfranddaliadau neu opsiynau cyfranddaliadau eu dangos ar eich P11D: er enghraifft, os yw eich cyflogwr wedi eich galluogi i werthu cyfranddaliadau am fwy na'u gwerth ar y farchnad. Nodwch y swm trethadwy ym mlwch 1.22.

Os na chaiff y buddiannau cyfranddaliadau eu dangos ar eich P11D, neu os cânt eu dangos drwy gyfrwng tic yn unig, efallai y bydd angen i chi gwblhau'r Tudalennau Cynlluniau Cyfranddaliadau. Darllenwch y nodiadau ar dudalen 6 o'ch Canllaw i Ffurflenni Treth a gofynnwch i'r Llinell Archebu am gopi o'r Tudalennau os bydd eu hangen arnoch.

Taflen Waith ar gyfer blwch 1.22

• Taliadau treuliau a buddiannau adleoli cymhwysol (gweler isod)	£
• Gwasanaethau a gyflenwyd	£
• Asedion a ddarparwyd at ddefnydd preifat	£
• Tanysgrifiadau a ffioedd proffesiynol	£
• Treth Incwm a dalwyd (ond nas didynnwyd) (cyfarwyddwyr yn unig)	£
• Lleoedd a ddarparwyd mewn meithrinfa (mewn rhai amgylchiadau nid yw'r buddiant hwn yn drethadwy - gweler Llyfryn 480)	£
• Cymorth addysgol a ddarparwyd (mewn rhai amgylchiadau nid yw'r buddiant hwn yn drethadwy - gweler Llyfryn 480)	£
• Pob buddiant arall	£
Cyfanswm	A £

Copiwch y ffigur ym mlwch A i flwch 1.22 yn eich Tudalennau Cyflogaeth.

Pecynnau adleoli

Pan fyddwch yn symud tŷ bydd unrhyw daliadau a dderbyniwch gan eich cyflogwr, neu unrhyw nwyddau neu wasanaethau a ddarperir i chi gan eich cyflogwr, yn rhan o'ch enillion trethadwy. Fodd bynnag, os byddwch yn symud tŷ ar gyfer eich swydd ac yn bodloni rhai amodau, bydd £8,000 cyntaf unrhyw help a gewch yn rhydd o dreth.

Wrth gwblhau'r Tudalennau Cyflogaeth, cofiwch:

- mae'r terfyn £8,000 yn gymwys i symud tŷ yn gyffredinol ac **nid** yw'n derfyn ar gyfer pob blwyddyn dreth, **ac**
- mae'n ofynnol i'ch cyflogwr ddweud wrth Gyllid y Wlad ynglŷn â swm ychwanegol unrhyw dreuliau adleoli a buddiannau dros y terfyn £8,000.

Dylai eich cyflogwr roi manylion i chi o'r swm i'w gynnwys yn eich ffigur ym mlwch 1.22. Mae gwybodaeth fanylach am becynnau adleoli yn nhaflen IR134: *Income Tax and relocation packages*, sydd ar gael o'r Llinell Archebu.

- Taliadau treuliau a dderbyniwyd a thaliadau mantoli

blwch 1.23

Dylech nodi ym mlwch 1.23 **gyfanswm** y taliadau neu'r ad-daliadau a wnaed i chi ac unrhyw daliadau mantoli.

Taliadau treuliau a dderbyniwyd

Dylai eich cyflogwr roi manylion i chi. Gweler y nodiadau ar flychau 1.32 i 1.35 er mwyn darganfod a allwch wneud cais am ddiwydiad ar gyfer pob un neu unrhyw rai. **Os oes gan eich cyflogwr oddefeb ar gyfer 2000-2001** peidiwch â nodi treuliau a gwmpaswyd ganddo naill ai ym mlwch 1.23 neu ym mlychau 1.32 i 1.35.

Mae taliadau treuliau yn disgyn i dri maes:

- **Taliadau teithio a chynhaliath.** Nodwch y symiau a dderbyniwch ar gyfer costau teithio, gwestai, prydau bwyd ac ati, gan gynnwys teithio rhwng eich cartref a'ch lle gwaith arferol. Peidiwch â chynnwys,

- taliadau neu ad-daliadau treuliau mewn cysylltiad â cheir neu faniau cwmni (er enghraifft, lwfans milltiroedd ar gyfer milltiroedd busnes nad yw'n gwneud mwy na chwmpasu cost y tanwydd a ddefnyddiwyd ar deithiau busnes), **neu**
- treuliau ar gyfer teithio mewn **car/ceir nas darparwyd gan eich cyflogwr** (gweler y nodyn ar flwch 1.15 ar dudalen EN4).
- **Adloniant.** Nodwch gyfanswm yr holl symiau a dalwyd i chi, **neu** er eich lles, ar gyfer adloniant yn unig fel y dangosir ym mlwch 1.23 ffurflen P11D a ddarparwyd gan eich cyflogwr. Dylech gynnwys,
 - pob swm a ad-dalwyd
 - unrhyw lwfansau swm a dalgrynwyd
 - lwfansau adloniant penodol
 - unrhyw symiau a dalwyd i drydydd partion.
- **Lwfans(au) treuliau cyffredinol.** Nodwch swm y lwfans(au).

Os hoffech fwy o wybodaeth am dreuliau, gofynnwch i'r Llinell Archebu am gopi o lyfryn 480, *Treuliau a Buddiannau - Canllaw Treth*.

Taliadau mantoli

Os ydych wedi gwerthu ased rydych wedi gwneud cais am lwfansau cyfalaf amdano, nodwch unrhyw dâl mantoli ym mlwch 1.23. Os bydd angen manylion arnoch, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR206: Capital allowances for employees and office holders. Ar gyfer ceir a beiciau modur gofynnwch am daflen IR125: Defnyddio eich car neu eich beic modur eich hun ar gyfer gwaith.*

Taflen Waith ar gyfer blwch 1.23

• Taliadau teithio a chynhaliath	£
• Adloniant	£
• Lwfans treuliau cyffredinol ar gyfer teithiau busnes	£
• Treuliau adleoli anghymwysol (y rhai nas cynhwyswyd ym mlwch 1.22)	£
• Treuliau eraill	£
• Taliadau mantoli	£
Cyfanswm	A £

Copiwch y ffigur ym mlwch A i flwch 1.23 yn eich Tudalennau Cyflogaeth.

■ Cyfandaliadau a thaliadau iawndal neu fuddiannau gan gynnwys taliadau a buddiannau o'r fath gan gyn cyflogwr

blychau 1.24 i 1.29

Mae rheolau gwahanol yn gymwys i fathau gwahanol o'r taliadau neu'r buddiannau hyn, felly mae'n bwysig defnyddio'r rheolau cywir. Os mai'r cyfan rydych am ei nodi yma yw taliad colli gwaith y caniatodd eich cyflogwr eithriad o dreth yn ei erbyn hyd at £30,000, gwnewch hyn drwy nodi:

- swm y taliad *minws* yr eithriad ym mlwch 1.29, a
- swm yr eithriad ym mlwch 1.24

Er enghraifft, os oedd eich taliad colli gwaith yn £7,500 byddai'n cael ei gwmpasu gan eithriad felly gadewch flwch 1.29 yn wag a nodwch £7,500 ym mlwch 1.24. Dim ond cofnod ym mlwch 1.29 a ddefnyddir yn y cyfrifiad treth. Ond os oedd y taliad yn £40,000, nodwch £10,000 ym mlwch 1.29 (£40,000 minws yr uchafswm eithriad o £30,000) a £30,000 ym mlwch 1.24.

Peidiwch ag anghofio cwblhau blwch 1.30, ond gadewch hwn yn wag os ydych eisoes wedi nodi'r dreth a ddidynnwyd o'r taliad (os o gwbl) ym mlwch 1.11.

Ond mewn amgylchiadau eraill o unrhyw fath, mae'n rhaid i chi gwblhau Taflen Gymorth IR204: Lump sums and compensation payments, sydd ar gael o'r Llinell Archebu, cyn cwblhau'r blychau hyn. Yn arbennig dylech gwblhau'r Daflen Gymorth os:

- roedd yr hyn a gawsoch yn cynnwys eitemau megis ôl-gyflog, cyflog gwyliau, taliadau yn lle rhybudd, **neu**
- roedd eitemau anariannol yn rhan o'r setliad, **neu**
- mae'n cynnwys unrhyw eithriad heblaw'r eithriad cyffredinol o £30,000, **neu**
- mae'n cynnwys iawndal heblaw ar gyfer colli gwaith, **neu**
- gwneir rhagor o daliadau neu fuddiannau ar ôl 5 Ebrill 2001 o ganlyniad i derfynu'r un gyflogaeth, **neu**
- rydych wedi cael symiau eraill wrth derfynu cyflogaeth gan yr un cyflogwr neu gan gyflogwr arall sy'n gysylltiedig â'r gyflogaeth honno ar unrhyw adeg, **neu**
- cawsoch gyfandaliad gan gynllun budd-daliadau ymdeol nas cymeradwywyd, **neu**
- cyfrannodd eich cyflogwr i gynllun budd-daliadau ymdeol nas cymeradwywyd.

blwch 1.30

Nodwch y dreth a ddidynnwyd o gyfandaliadau a thaliadau iawndal.

■ Enillion tramor nad ydynt yn drethadwy yn y DG yn y flwyddyn a ddaeth i ben 2001

Mewn rhai amgylchiadau efallai na fydd angen i chi gwblhau'r Tudalennau Cyflogaeth. Gweler y nodiadau ar dudalen 6, Cwestiwn 1 yn y Canllaw Ffurfienni Treth a thudalen NRN8 o'r Nodiadau ar Di-breswyl ac ati.

blwch 1.31

Defnyddiwch *Daflen Gymorth IR211: Employment - residence and domicile issues* er mwyn gweithio allan y ffigur i'w roi ym mlwch 1.31:

- os ydych wedi cwblhau'r Tudalennau Di-breswyl er mwyn gwneud cais am driniaeth ddi-breswyl neu ddi-breswylfan ar gyfer y flwyddyn dreth 2000-2001, neu driniaeth flwyddyn ranedig ar gyfer y flwyddyn honno (os nad oeddech yn preswyllo am ran o'r flwyddyn), **neu**
- os gwnaethoch gais o'r fath mewn blwyddyn flaenorol, ac rydych wedi cynnwys incwm a enillwyd yn y flwyddyn honno yn y Tudalennau Cyflogaeth, **neu**
- os ydych wedi cynnwys incwm sy'n berthnasol i flwyddyn ddiweddarach ac os credwch y byddwch yn gwneud cais am driniaeth ddi-breswyl neu ddi-breswylfan ar gyfer y flwyddyn ddiweddarach honno, **neu**
- os derbynioch incwm mewn gwlad dramor na allech ei ddwyn i'r DG oherwydd rheolaethau cyfnewid neu brinder arian tramor yn y wlad honno.

Bydd y Daflen Gymorth yn eich helpu i weithio allan y rhan honno o'ch incwm a'ch derbynebyddion nad yw yn agored i Dreth Incwm yn y DG yn y flwyddyn a ddaeth i ben 5 Ebrill 2001. Fodd bynnag, gallai rhwymedigaeth godi, mewn blynyddoedd cynharach neu ddiweddarach, ar gyfer y cyfan neu ran o'r swm hwnnw. Mae hefyd yn bosibl y gallech fod yn agored i dreth incwm mewn gwlad arall am y cyfan neu ran o'r swm hwn. Gweler hefyd y nodiadau ar Ddidyniad Enillion Tramor ar dudalen EN8.

■ Treuliau a dalwyd gennych wrth gyflawni eich swydd

Mae'r adran hon yn esbonio'r rheolau ar gyfer gwneud cais am:

- costau teithio a chostau eraill yr oedd yn rhaid i chi eu talu wrth wneud eich swydd neu a dalasoch wrth deithio i weithle dros dro, **a**
- treuliau **angenrheidiol** eraill a dalwyd gennych wrth wneud eich gwaith **yn unig**.

Os oes gan eich cyflogwr oddefeb ar gyfer 2000-2001 ni ddylech gynnwys yn eich cais unrhyw dreuliau rydych wedi eu talu os:

- gallwch wneud cais amdanynt yn ôl oddi wrth eich cyflogwr, **a**
- cwmmpesir y treuliau gan oddefeb. Gweler yr adran o dan y pennawd 'Buddiannau a threuliau' ar dudalen EN3.

Fodd bynnag, os ydych wedi talu gwariant caniatool sy'n fwy na'r swm a gwmpesir gan yr oddefeb gallech wneud cais am ddidyniad ar gyfer y swm ychwanegol.

Os na wyddoch a oes gan eich cyflogwr oddefeb ai peidio, gofynnwch am fanylion.

● Costau teithio a chynhaliadau

blwch 1.32

Gallwch wneud cais am dreuliau teithio ar deithiau busnes - p'un ai yn y DG neu dramor - yn ogystal â chostau perthnasol llety a phrydau bwyd.

Teithiau busnes

Mae yna ddau fath o daith sy'n gymwys fel teithiau busnes:

- taith sy'n cynnwys teithio o un lle gwaith i un arall ar gyfer yr un gyflogaeth. Mae hyn yn cynnwys teithio rhwng gweithle parhaol a gweithle dros dro.
- taith a wnewch i weithle neu oddi yno y mae'n rhaid i chi ei fynychu er mwyn cyflawni dyletswyddau eich cyflogaeth - ond nid os yw'r daith yn gymudo cyffredin neu'n daith breifat.

Cymudo cyffredin yw teithio rhwng eich cartref, neu unrhyw le arall rydych yn ei fynychu am resymau personol, a gweithle parhaol. Nid oes hawl gennych i ddiidyniad ar gyfer cost cymudo cyffredin - neu am daith sydd at ddibenion ymarferol yn gymudo cyffredin i raddau helaeth (yn fras taith i'r un cyfeiriad ac o'r un hyd) ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol. Os oes amheuaeth gennych gofynnwch i'ch Swyddfa Cyllid y Wlad neu'ch ymgynghorydd treth. Os na fyddwch eisoes wedi gwneud cais am deithiau rhwng eich cartref a gweithle parhaol dylech gysylltu â'ch Swyddfa Cyllid y Wlad **cyn** gwneud cais yma. Mae'r nodiadau isod yn egluro beth yw gweithle parhaol.

Taith breifat yw unrhyw daith lle mae'r daith at ddiben preifat yn hytrach na busnes. Ni fydd hawl gennych i ddiidyniad am gost teithio preifat.

Gweithle parhaol yw gweithle rydych yn ei fynychu'n rheolaidd nad yw'n weithle dros dro ac sy'n cynnwys lle sy'n ffurfio'r man sefydlog lle y cyflawnwch eich dyletswyddau neu lle y lleolir y tasgau dyddiol rydych yn eu cyflawni. Nid oes gan rai cyflogaion weithle parhaol ac efallai y bydd gan rai fwy nag un. Nid yw mynychu ail weithle yn achlysurol yn debygol o olygu bod gennych ddau weithle parhaol.

Gweithle dros dro yw gweithle a fynychir gennych i gyflawni tasg gyfyngedig o ran hyd neu at ryw ddiben dros dro arall. Bydd hawl gennych i ddiidyniad am gost y teithio rhwng eich cartref a gweithle dros dro y mae'n rhaid i chi ei fynychu er mwyn cyflawni eich dyletswyddau.

Ond ni fydd gweithle yn weithle dros dro os byddwch yn ei fynychu neu os bydd disgwyl i chi ei fynychu i gyflawni rhan sylweddol o'ch dyletswyddau yno:

- am fwy na 24 mis, neu
- am lai na 24 mis os mai hwnnw yw cyfnod cyfan eich cyflogaeth.

Gall teithio fod yn rhan annatod o'ch swydd. Er enghraifft, os ydych yn deithiwr gwerthu heb weithle parhaol sydd fel arfer yn ymweld â sawl lle gwaith mewn diwrnod gwaith, bydd gennych hawl i ddiidyniad am dreuliau teithio a chynhaliadau cysylltiedig a delir wrth wneud eich swydd o'r adeg y gadewch eich cartref. Ond os diffinnir eich dyletswyddau drwy gyfeirio at ardal ddaearyddol ac rydych yn byw y tu allan i'r ardal honno, ni fydd hawl gennych i ddiidyniad am gost y teithio rhwng eich cartref a ffin yr ardal honno. Os ydych yn ansicr a yw hyn yn gymwys i chi, gofynnwch i'ch Swyddfa Cyllid y Wlad.

Treuliau teithio busnes

Os ydych yn talu treuliau teithiau busnes pan fyddwch yn teithio mewn car neu ar feic modur neu feic eich hun ac os yw eich cyflogwr yn talu lwfans i chi, gweler y nodyn ar flwch 1.15 ar dudalen EN4.

Os nad yw eich cyflogwr yn talu lwfans i chi, gallwch wneud cais am ddiidyniad ar gyfer y treuliau teithio caniaatol. Mae dwy ffordd o gyfrifo'r rhyddhad treth:

- y sail union
- y sail symlach.

Treuliau teithio - y sail union

Y treuliau teithio caniaatol yw cost tanwydd a ddefnyddir ar deithiau busnes ynghyd â chyfran busnes y costau eraill fel gwaith cynnal a chadw atgyweirio ac amnewid rhannau, yswiriant a threth cerbydau (treth y ffordd). Cyfrifir y gyfran fusnes drwy gyfeirio at y milltiroedd busnes a chyfanswm y milltiroedd a deithiwyd yn y cerbyd hwnnw yn ystod y flwyddyn.

Bydd angen i chi gadw cofnod o'ch holl dreuliau teithio er mwyn ategu'r cais hwn. Bydd angen i chi hefyd gadw manylion y milltiroedd busnes a phreifat a deithiwyd yn y cerbyd yn ystod y flwyddyn.

Gallwch wneud cais am lwfansau cyfalaf. Os ydych am weithio allan eich treuliau teithio caniaatol a lwfansau cyfalaf, gofynnwch i'r Llinell Archebu am daflen IR125: *Defnyddio eich car neu eich beic modur eich hun ar gyfer gwaith*. Os ydych am weithio allan eich lwfansau cyfalaf ar gyfer eich beic, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR206: Capital Allowances for employees and office holders*.

Treuliau teithio - y sail symlach

Os byddai'n well gennych, gallwch gyfrifo eich treuliau teithio caniaatol drwy ddefnyddio'r sail symlach. Ni allwch wneud cais am lwfansau cyfalaf ar gyfer eich car os defnyddiwch y dull hwn. Mae hyn am fod y ffigurau yn y tabl isod eisoes yn caniatáu ar gyfer dibrisiant cyfalaf.

Os dewiswch y dull hwn, dim ond cofnod o gyfanswm eich milltiroedd busnes ar gyfer pob cerbyd yn ystod y flwyddyn y bydd yn rhaid i chi ei gadw, a nodyn o faint injan y car.

Gallwch ddefnyddio'r ffigurau canlynol:

Car

Maint injan y car	Hyd at 4,000 o filltiroedd busnes (ceiniog y filltir)	Dros 4,000 o filltiroedd busnes (ceiniog y filltir)
Hyd at 1,000cc	28	17
1,001 - 1,500cc	35	20
1,501 - 2,000cc	45	25
Dros 2,000cc	63	36

Enghraifft

Fe deithiwyd 6,000 o filltiroedd busnes. Mae gan eich car injan 1,600cc.

Eich costau caniaatol yw:

4,000 o filltiroedd ar 45 ceiniog	£1,800
2,000 o filltiroedd ar 25 ceiniog	<u>£500</u>
Cyfanswm	£2,300

Beic modur

24 ceiniog y filltir waeth be fo maint yr injan na'r pellter a deithiwyd.

Beic

12 ceiniog y filltir, waeth be fo'r pellter a deithiwyd.

Gwneud cais am ryddhad

Mae rheolau arbennig os ydych yn preswyllo ac fel arfer yn preswyllo yn y DG ond yn gweithio'n gyfan gwbl neu'n rhannol dramor, neu os ydych yn weithiwr sydd â phreswylfan y tu allan i'r DG sy'n dod i weithio yn y DG. Os bydd angen gwybodaeth amoch am y rhain, gofynnwch i'ch Swyddfa Cyllid y Wlad.

Os derbynioch daliadau teithio a chynhaliadau fel rhan o becyn adleoli, gweler y nodiadau ar flwch 1.22.

Unwaith y byddwch wedi nodi'r treuliau rydych am wneud cais amdanynt, adiwch ynghyd:

- yr holl gostau teithio caniaatol a dalwyd. Os derbynioch lwfans milltiroedd, dylech gynnwys dim ond y swm ychwanegol o unrhyw dreuliau caniaatol dros eich lwfans - gofynnwch i'r Llinell Archebu am daflen IR125: *Defnyddio eich car neu feic modur eich hun ar gyfer gwaith*, sy'n cynnwys taflen waith i weithio allan y swm ychwanegol ar gyfer ceir
- y costau llety/prydau bwyd a dalwyd ar deithiau busnes

- y treuliau busnes eraill sy'n berthnasol i deithiau busnes (er enghraifft galwadau ffôn busnes a chostau ffacs/llungopio). Ond nid ydynt yn cynnwys cost eitemau personol fel galwadau ffôn i'ch cartref, papurau newydd dyddiol a golch personol.

Yna:

- nodwch y cyfanswm ym mlwch 1.32, **ac**
- os yw blwch 1.32 yn cynnwys treuliau teithio rhwng eich cartref a gweithle parhaol, ticiwch flwch 1.36.

Dylech gadw unrhyw gofnod o symiau a dalwyd ac unrhyw dderbynebion/talebau sydd gennych rhag ofn y bydd eich Swyddfa Cyllid y Wlad yn gofyn amdanynt. Peidiwch â'u hanfon gyda'ch Ffurflen Dreth.

- Didyniadau sefydlog ar gyfer treuliau

blwch 1.33

Didyniadau sefydlog yw symiau o dreuliau y cytunwyd arnynt rhwng Cyllid y Wlad a'r undebau llafur perthnasol neu gyrff eraill i gwmpasu cost cynnal a chadw neu adnewyddu offer neu ddillad gwaith arbennig. Nodwch y rhain ym mlwch 1.33. Os nad ydych am wneud cais am ddiidyniad sefydlog, dylech adael blwch 1.33 yn wag a rhoi cyfanswm y treuliau rydych wedi eu gwario ar yr eitemau hyn a'u cynnwys fel rhan o'ch 'treuliau eraill' ym mlwch 1.35.

Os oedd eich côd yn cynnwys addasiad ar gyfer treuliau o flwyddyn gynharach, cysylltwch â'r Swyddfa Cyllid y Wlad.

- Ffioedd proffesiynol a thanysgrifiadau

blwch 1.34

Efallai y gallai fod hawl gennych i gael didyniad ar gyfer:

- rhai ffioedd y mae'n rhaid i chi eu talu i gyflawni eich proffesiwn, **neu**
- tanygrifiadau blynyddol i gyrff proffesiynol a gymeradwywyd gan Gyllid y Wlad ac sy'n berthnasol i'ch gwaith.

Gall y corff proffesiynol rydych yn talu'r ffi neu'r tanygrifiad iddo ddweud wrthyf faint all gael ei ddiidynnu. Nodwch y swm ym mlwch 1.34.

- Treuliau eraill a lwfansau cyfalaf

blwch 1.35

Dim ond y treuliau angenrheidiol a dalwch wrth gyflawni eich gwaith y gallwch wneud cais amdanynt. Treuliau angenrheidiol yw'r rheini y byddai pob person sy'n gwneud eich swydd yn gorfod eu talu. Mae'n rhaid i'r treuliau gael eu talu wrth gyflawni dyletswyddau'r swydd mewn gwirionedd. Felly er enghraifft, nid yw treuliau sy'n eich rhoi mewn sefyllfa i gyflawni eich swydd, yn hytrach na rhai sy'n cael eu gwario wrth berfformio'r swydd mewn gwirionedd, yn oddefol. Os oedd eich côd yn cynnwys addasiad ar gyfer treuliau o flwyddyn gynharach, cysylltwch â'r Swyddfa Cyllid y Wlad.

Treuliau adloniant – rheolau arbennig ar gyfer cyflogion busnesau masnach

Os ydych yn gweithio i fusnes masnach ni allwch wneud cais am ddiidyniad ar gyfer treuliau adloniant busnes oni bai:

- bod eich cyflogwr wedi rhoi tic yn y blwch yn erbyn 'adloniant' ar ffurflen P11D (mae 'X' yn y blwch yn erbyn 'adloniant' yn golygu na allwch wneud cais am ddiidyniad yn eich hunan asesiad ar gyfer gwariant ar adloniant busnes), **a**
- cafodd y treuliau adloniant busnes rydych yn gwneud cais amdanynt eu gwario o reidrydd wrth gyflawni dyletswyddau eich swydd, **a**
- mae'r cyflogwr yn talu'r treuliau naill ai trwy eu had-dalu i chi neu drwy dalu lwfans i chi yn benodol ar gyfer adloniant. Ni ddylai'r didyniad rydych yn ei hawlio fod yn fwy na'r hyn dalwyd i chi gan eich cyflogwr.

Os bydd angen mwy o wybodaeth arnoch am dreuliau adloniant gofynnwch i'r Llinell Archebu am gopi o lyfryn 480, *Treuliau a Buddiannau - Canllaw Treth*.

Treuliau eraill

Cwmpaswyd y rhan fwyaf o'r treuliau y gallwch wneud cais amdanynt ym mlychau 1.32 i 1.34. Yn achlysurol iawn, gallech wneud cais am dreuliau eraill hefyd. Efallai eich bod eisoes wedi cytuno ar geisiadau blaenorol gyda Chyllid y Wlad ar eitemau eraill yn y gorfennol. Os felly, dylech gyfrifo swm y treuliau goddefol ar y sail gytûn.

Efallai y gallech wneud cais am ryddhad ar gyfer treuliau a dalwyd gennych chi neu eich cyflogwr ar gyfer:

- eich yswirio yn erbyn ceisiadau sy'n ymwneud â gweithredoedd gwirioneddol anghyfiawn neu anghyfiawn honedig a gyflawnwyd gennych fel gweithiwr, **neu**
- costau nas yswiriwyd sy'n codi o weithredoedd gwirioneddol neu honedig o'r fath.

Os na wyddoch beth i wneud cais amdano, gofynnwch i'ch Swyddfa Cyllid y Wlad neu ymgynghorydd treth cyn cwblhau blwch 1.35.

Cofiwch gynnwys:

- unrhyw dreuliau ar gyfer cynnal a chadw offer a dillad arbennig nad ydynt yn sefydlog (hynny yw, nas cynhwyswyd ym mlwch 1.33)
- cyfran fusnes unrhyw fuddiant rydych wedi ei gynnwys yn llawn ym mlwch 1.22.

Lwfansau cyfalaf

Efallai y gallai fod hawl gennych i lwfansau cyfalaf ar gyfer cost cyfarpar neu beiriannau a ddefnyddiwyd yn eich cyflogaeth. Gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR206: Capital allowances for employees and office holders* am fanylion. Gallwch gael lwfansau cyfalaf hefyd ar gyfer car, beic modur neu feic a ddefnyddiwyd ar gyfer y gwaith (gweler y nodyn 'Treuliau teithio - y sail union' ar dudalen EN7).

Ni allwch wneud cais am lwfansau cyfalaf ar eich car, na'ch beic modur na'ch beic os derbyniwch lwfans milltiroedd teithio ac os ymdriniwyd ag unrhyw elw yn y modd a ddisgrifiwyd yn y nodiadau ar flwch 1.15. Mae hyn am fod y ffigurau a ddefnyddir yn y cyfrifiadau hynny yn cynnwys swm ar gyfer lwfansau cyfalaf.

- Teithio rhwng eich cartref a gweithle parhaol

blwch 1.36

Ticiwch flwch 1.36 os yw blwch 1.32 yn cynnwys treuliau teithio rhwng eich cartref a gweithle parhaol.

Didyniad Enillion Tramor**blwch 1.37**

Dilewyd y Didyniad Enillion Tramor o 17 Mawrth 1988 ymlaen ar gyfer pob cyflogai heblaw morwyr. Diffinnir morwr fel 'rhywun sy'n cyflawni dyletswyddau eu cyflogaeth ar long'. Yr ystyr gyffredin sydd i 'long', fodd bynnag ni chaiff 'safleoedd alltraeth' a ddefnyddir yn y diwydiant olew a nwy alltraeth eu hystyried fel 'longau'. Nid yw gweithwyr ar rigiau symudol yn 'forwyr' ac ni allant wneud cais am y Didyniad.

Os credwch y gallwch wneud cais, gofynnwch i'r Llinell Archebu am *Daflen Gymorth IR205*.

Treth tramor na wnaed cais am ryddhad credyd treth amdani**blwch 1.38**

Er mwyn gwneud cais am ryddhad credyd treth, gofynnwch i'r Llinell Archebu am y Tudalennau Tramor, a gadewch flwch 1.38 yn wag.

Os nad ydych am wneud cais am ryddhad credyd treth, nodwch ym mlwch 1.38 swm unrhyw dreth dramor rydych wedi ei thalu ar eich incwm cyflogaeth.

Benthyciadau Myfyrwr**Benthyciadau Myfyrwr a ad-dalwyd trwy ddiidyniad gan y cyflogwr****blwch 1.39**

Nodwch ym mlwch 1.39 swm unrhyw ad-daliad am Benthyciad Myfyrwr a ddiidynnwyd gan eich cyflogwr ac a gynhwyswyd ar eich P60 neu slipiau cyflog. Ni fydd y P60 yn cynnwys Benthyciadau Myfyrwr a ddiidynnwyd gan unrhyw gyflogwr blaenorol. Felly, os oedd gennych mwy nag un gyflogaeth yn ystod y flwyddyn, mae'n rhaid i chi ddefnyddio slipiau cyflog, yn ychwanegol i'r P60, i gyfrifo'r ffigurau i'w rhoi ym mlwch 1.39 ar bob set o'r tudalennau a gwblhewch.